

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 8Co/304/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5117201144
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 10. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. František Potocký
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2017:5117201144.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Františka Potockého a členiek senátu JUDr. Táne Rapčanovej a Mgr. Zuzany Hartelovej, v spore žalobkyne: Mgr. C. E., nar. XX.XX.S., bytom R. M. XXX, XXX XX L. U. G., zastúpená STEHURA & partners, v. s. o., so sídlom Fraňa Kráľa 2080, 022 01 Čadca, IČO: 47 246 863, proti žalovanému: Home Credit Slovakia, a. s., so sídlom Teplická 7434/147, 921 22 Piešťany, IČO: 36 234 176, o zaplatenie 2.079,54 Eur s príslušenstvom, v konaní o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Žilina č. k. 6Csp/10/2017-36 zo dňa 21. apríla 2017, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu v poradí prvom a treťom výroku potvrdzuje.

Rozsudok okresného súdu v poradí druhom výroku zostáva nedotknutý.

Žalobkyňa má voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

odôvodnenie:

1. Okresný súd napadnutým rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni istinu 2.014,60 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne z vyššie označenej istiny od 03.02.2017 do zaplatenia, to všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku (v poradí prvý výrok). Žalobu žalobkyne vo zvyšnej časti o zaplatenie istiny 64,94 Eur s príslušnými úrokmi z omeškania zamietol (v poradí druhý výrok). Žalobkyni priznal proti žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 94% (v poradí tretí výrok).

V odôvodnení rozsudku uviedol, že žalobkyňa sa žalobou podanou na súd dňa 16.01.2017 domáhala voči žalovanému zaplatenia istiny 2.079,54 Eur s 5% ročným úrokom z omeškania zo sumy 3.079,54 Eur (správne zo sumy 2.079,54 Eur - pozn. odvolacieho súdu) od 16.01.2017 do zaplatenia. Žaloba bola skutkovo odôvodnená tým, že žalobkyňa a žalovaný uzavreli dňa 19.09.2011 úverovú zmluvu č. 4109062203 (v ďalšom texte už len úverová zmluva zo dňa 19.09.2011) na sumu 1.700 Eur. Zástupca žalovaného predložil žalobkyni predtlač zmluvy, ktorú podpísala bez toho, aby bližšie porozumela jej obsahu. Zistila, že úverová zmluva zo dňa 19.09.2011 nespĺňa náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, konkrétne náležitosti uvedené v § 9 ods. 2 písm. f), j), k) zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch (v ďalšom texte už len zák. č. 129/2010 Z.z.). Žalobkyňa v zmysle uvedených tvrdení a poukazujúc na § 11 ods. 1 písm. a) zák. č. 129/2010 Z.z. považovala poskytnutý úver za bezúročný a bez poplatkov. Nakoľko žalovanému zaplatila celkom 3.843,60 Eur a od žalovaného dostala úver len vo výške 1.700 Eur, tvrdila, že žalovaný sa bezdôvodne obohatil o sumu 2.143,60 Eur. Pre prípad vzniesenia námietky premlčania uplatnila žalobou len nepremičané platby - splátky od februára 2014, a to v celkovej výške 2.079,54 Eur.

Okresný súd ďalej v odôvodnení rozsudku uviedol, že nakoľko žalovaný listom zo dňa 11.01.2017 potvrdil žalobkyni, že úver podľa úverovej zmluvy zo dňa 19.09.2011 je k uvedenému dňu zaplatený, považoval

za nesporné, že žalobkyňa zaplatila žalovanému podľa vyššie uvedenej úverovej zmluvy sumu 3.843,60 Eur. Za nespornú považoval i skutočnosť, že medzi žalobkyňou a žalovaným vznikol právny vzťah v zmysle zák. č. 129/2010 Z.z. Na podklade vykonaného dokazovania dospel k záveru, že zmluva o úvere uzavretá medzi stranami sporu dňa 19.09.2011 neobsahovala náležitosti podľa ust. § 9 ods. 2 písm. j) (nesprávny údaj o ročnej percentuálnej miere nákladov - v ďalšom texte už len RPMN) a písm. k) (výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov) zák. č. 129/2010 Z.z. V podrobnostiach v tomto smere uviedol, že RPMN bola v úverovej zmluve uvedená v rozpätí od 39,2% do 41,3%, čo nezodpovedá zneniu ust. § 9 ods. 2 písm. j) zák. č. 129/2010 Z.z. Podľa názoru súdu bolo potrebné RPMN uviesť a vypočítať v zmluve presne na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy. Neuvedenie určitého jedného údajov o RPMN je nutné považovať z hľadiska dôsledkov takejto chyby žalovaného ako veriteľfa, akoby tento údaj nebol v zmluve uvedený vôbec, a to bez ohľadu na to, že išlo o rozpätie v rozsahu 2,1%. Na tomto závere súdu o absencii náležitostí spornej úverovej zmluvy nemôže zmeniť nič ani skutočnosť, ak by žalovaný (ako to tvrdil) dodatočne po podpise úverovej zmluvy zaslal žalobkyni oznámenie o presnej výške RPMN. Argumentáciou ad absurdum by tam bolo v zmysle argumentácie žalovaného dospieť k záveru, že aj iné podstatné náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa ust. § 9 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z.z. by postačovalo uviesť zo strany dodávateľa dodatočne až po poskytnutí spotrebiteľského úveru. Okresný súd zároveň dospel k záveru, že úverová zmluva zo dňa 19.09.2011 nespĺňala ani náležitosť v zmysle § 9 ods. 2 písm. k) zák. č. 129/2010 Z.z., nakoľko v nej absentuje členenie splátok na splátky istiny, splátky úrokov a splátky poplatkov. Podrobné úvahy v tomto smere uviedol v bode 29. písomného vyhotovenia rozsudku.

S poukazom na vyššie uvedené závery dospel k záveru, že povinnosťou žalobkyne bolo vrátiť žalovanému len poskytnutý úver vo výške 1.700 Eur a tiež úhradu za poistenie vo výške 129 Eur, spolu 1.829 Eur. Pokiaľ žalobkyňa uhradila žalovanému celkom sumu 3.843,60 Eur, možno konštatovať, že uhradila žalovanému celkovo sumu o 2.014,60 Eur vyššiu ako zodpovedala sume jej peňažných záväzkov zo zmluvy o úvere zo dňa 19.09.2011. Nakoľko z vykonaného dokazovania zároveň nevyšlo najavo, že by existoval akýkoľvek právny dôvod peňažného plnenia žalobkyne žalovanému v rozsahu sumy 2.014,60 Eur, vzniklo tak na strane žalovaného bezdôvodné obohatenie podľa § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka (v ďalšom texte už len OZ), keďže žalovaný získal peňažným plnením žalobkyne v rozsahu vyššie uvedenej sumy majetkový prospech bez právneho dôvodu.

Pokiaľ ide o uplatnený úrok z omeškania, nakoľko žalobkyňa v konaní neprodukovala dôkaz, z ktorého by vyplynulo, že žalovaného vyzvala na plnenie skôr ako bola žalovanému doručená žaloba v tomto konaní, t.j. dňa 01.02.2017, žalovaný bol povinný plniť žalobkyni deň po doručení žaloby, t.j. dňa 02.02.2017 a dňom 03.02.2017 sa dostal žalovaný s plnením svojho dlhu do omeškania.

Pokiaľ žalobkyňa žiadala zaviazat' žalovaného na plnenie vo vyššom rozsahu ako rozhodol, vo zvyšnej časti jej žalobu zamietol.

O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 262 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 2 Civilného sporového poriadku (v ďalšom texte už len CSP), a to s poukazom na pomer úspechu strán sporu v konaní, keď žalobkyňa mala vo veci čiastočný úspech v čistom vyjadrení 94%.

2. Proti v poradí prvému a v poradí tretiemu výroku rozsudku okresného súdu podal odvolanie žalovaný, ktorý ho v týchto častiach navrhol zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie, eventuálne zmeniť tak, aby žaloba žalobkyne bola voči nemu zamietnutá.

V dôvodoch odvolania uviedol, že nesúhlasí s vyhodnotením úverovej zmluvy zo dňa 19.09.2011 ako bezúročnej a bez poplatkov, má za to, že predmetná zmluva obsahovala všetky podstatné náležitosti vyžadované zák. č. 129/2010 Z.z. K ust. § 9 ods. 2 písm. k) zák. č. 129/2010 Z.z. odvolateľ uviedol, že výklad k označenému ustanoveniu zaujal Súdny dvor EÚ vo svojom rozsudku zo dňa 09.11.2016 vo veci C-42/15, v ktorom uviedol odpoveď na prejudiciálnu otázku týkajúcu sa rozloženia splátok úveru. Žalovaný ďalej argumentoval nevyhnutnosťou výkladu ust. § 9 ods. 2 písm. k) zák. č. 129/2010 Z.z. v súlade s princípom eurokonformného výkladu právnej normy, t.j. v súlade so Smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES (v ďalšom texte už len Smernica). Poukázal na judikatúru Súdneho dvora EÚ, z ktorej vyplýva, že členské štáty EÚ majú povinnosť interpretovať svoje národné právo v súlade so Smernicami. Jeho argumentácie v tomto smere prijal i Krajský súd v Košiciach vo svojom uznesení zo dňa 30.11.2016 vo veci sp. zn. 3Co/344/2015. Čo sa týka RPMN, ust. § 11 ods. 1 písm. b) zák. č. 129/2010 Z.z. vyžaduje, aby RPMN bola v zmluve uvedená nesprávne a v neprospech spotrebiteľa. Z dokazovania v prejednávanej veci nebolo preukázané, že by RPMN bola uvedená nesprávne, žalobkyňou bolo namietané len jej neuvedenie jedným číslom, čo však nemožno stotožňovať s pojmom nesprávna RPMN a v neprospech spotrebiteľa. Žalovaný podal vo svojom odvolaní aj výklad ust. § 11 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z.z., najmä poukázal na to, že z označeného ustanovenia vyplýva,

že zákon vyžaduje kumulatívne splnenie podmienok nedodržania písomnej formy a porušenia ďalších náležitostí. V danom prípade nie je možné na úverovú zmluvu zo dňa 19.09.2010 aplikovať sankciu uvedenú v § 11 ods. 1 písm. a), nakoľko je nepochybné, že táto zmluva bola uzatvorená v písomnej forme a keďže zákonodarca v § 11 ods. 1 písm. a) medzi písomnou formou podľa § 9 ods. 1 a náležitosťami podľa § 9 ods. 2 použil zlučovaciu spojku „a“, je zrejmé, že na to, aby bola naplnená hypotéza § 11 ods. 1 písm. a) je nutné, aby boli kumulatívne splnené podmienky predpokladané v danom ustanovení. Keďže v danom prípade je nepochybné, že zmluva je uzatvorená v písomnej forme, je nemožné, aby bola naplnená hypotéza ust. § 11 ods. 1 písm. a). K rovnakému záveru dospel aj Krajský súd v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 5Co/356/2015.

3. Žalobkyňa vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného uviedla, že toto odvolanie nepovažuje za dôvodné, nakoľko okresný súd vec správne právne posúdil a jeho rozhodnutie je i vecne správne. V ďalšom sa v podstate stotožnila so závermi uvedenými v odôvodnení napadnutého rozsudku. Vo vzťahu k rozpätiu RPMN uvedeného v zmluve o úvere zo dňa 19.09.2011 žalobkyňa poukázala na rozhodovaciu prax Krajského súdu v Žiline ako súdu odvolacieho, najmä na jeho rozhodnutia vydaných vo veciach sp. zn. 10Co/635/2015, sp. zn. 7Co/253/2015, sp. zn. 11Co/169/2015, sp. zn. 6Co/327/2015.

4. Žalovaný na vyjadrenie žalobkyne už písomne nereagoval.

5. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v lehote (§ 362 CSP) a má predpísané náležitosti (§ 363 CSP), preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní (§ 364, § 365 CSP), vychádzajúc z viazanosti rozsahom odvolania a odvolacími dôvodmi (§ 379, § 380 CSP) a po preskúmaní ho bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario za použitia § 219 ods. 3 CSP), v odvolaní napadnutých výrokoch (v poradí prvý a tretí) podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

6. Odvolací súd po preskúmaní odvolaní napadnutého rozhodnutia (v rozsahu jeho prvého a tretieho výroku) i konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov ku správnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie je i vecne správne. Odôvodnenie písomného vyhotovenia rozhodnutia súdu prvej inštancie zodpovedá v zásadných bodoch kritériám uvedeným v ust. § 220 ods. 2 CSP, odvolací súd konštatuje správnosť dôvodov čo do absencie podstatnej náležitosti spornej úverovej zmluvy podľa § 9 ods. 2 písm. j) zák. č. 129/2010 Z.z., v tomto smere odkazuje na bod 30. písomného vyhotovenia napadnutého rozsudku.

7. Odvolaciu námietku žalovaného vo vzťahu k záveru okresného súdu o absencii náležitostí úverovej zmluvy zo dňa 19.09.2011 v zmysle § 9 ods. 2 písm. j) zák. č. 129/2010 Z.z., odvolací súd vyhodnotil ako nedôvodnú. Žalovaný v tomto smere argumentoval v podstate tým, že i keď RPMN nebola vyjadrená v úverovej zmluve jedným číslom, nemožno hovoriť o tom, že by išlo o RPMN v neprospech spotrebiteľa, nakoľko pre uplatnenie sankcie uvedenej v § 11 ods. 1 písm. b) zák. č. 129/2010 Z.z. sa vyžaduje splnenie dvoch kumulatívnych podmienok, t.j. aby RPMN bola určená nesprávne a zároveň v neprospech spotrebiteľa. Odvolací súd sa s touto argumentáciou žalovaného nestotožnil. Zo spisového materiálu je zrejmé (čo nakoniec žalovaný ani nenamietal), že v úverovej zmluve zo dňa 19.09.2011 bola RPMN vyjadrená v rozpätí od 39,2 % do 41,3 %. Z ust. § 9 ods. 2 písm. j) zák. č. 129/2010 Z.z. vyplýva, že RPMN sa má uviesť na základe údajov platných ku dňu uzavretia zmluvy. Časť II. prílohy č. 2 k vyššie označenému zákonu obsahuje viacero predpokladov, za ktorých sa má RPMN vyčísliť aj pri úveroch, pri ktorých presný dátum jeho poskytnutia nie je uvedený. Z toho je zrejmé, že zákonodarca si bol vedomý ťažkostí, ktoré vznikajú pri vyčíslení RPMN pri úveroch čerpaných vo vopred neurčený deň. Napriek tomu však požiadavku na jej uvedenie v § 9 ods. 2 písm. j) vyššie citovaného zákona ustanovil a práve preto v jednotlivých ustanoveniach prílohy č. 2 upravil postupy na prekonanie týchto ťažkostí. Z uvedeného potom vyplýva, že určenie RPMN spôsobom uvedeným v predmetnej úverovej zmluve, t.j. rozptylom medzi dvoma hodnotami, odvolací súd hodnotí ako nejednoznačné a v rozpore s ust. § 9 ods. 2 písm. j) zák. č. 129/2010 Z.z., čo spôsobuje, že úver poskytnutý žalobkyni treba hodnotiť ako bezúročný a bez poplatkov. Nesprávne určenie RPMN v spotrebiteľskej zmluve je potrebné hodnotiť ako keby údaj RPMN v takejto zmluve vôbec nebol, a teda je bez právneho významu argumentácia žalovaného v odvolaní, na podklade ktorej uvažoval, že RPMN v rozpätí určenom v úverovej zmluve zo dňa 19.09.2011 nebola v neprospech spotrebiteľa.

Pokiaľ ide o námietku žalovaného vo vzťahu k záverom okresného súdu o absencii náležitostí úverovej zmluvy zo dňa 19.09.2011 v zmysle § 9 ods. 2 písm. k) zák. č. 129/2010 Z.z., vzhľadom na záver

odvolacieho súdu vyslovený v predchádzajúcom odseku tohto odôvodnenia (správny záver okresného súdu o absencii náležitosti úverovej zmluvy zo dňa 19.09.2011 v zmysle § 9 ods. 2 písm. j) a v dôsledku toho i správny záver okresného súdu o bezúčinnosti a bezpoplatkovosti predmetnej úverovej zmluvy) odvolací súd už nepovažoval za potrebné, aby sa touto námietkou žalovaného bližšie zaoberal, nakoľko by to nijako neovplyvnilo vecnú správnosť rozsudku okresného súdu v napadnutých výrokoch (v poradí prvý a tretí). Vo všeobecnosti však možno uviesť, že judikačná prax súdov SR (najmä odvolacích) je v tomto smere, najmä po vydaní rozsudku Súdneho dvora EÚ C-42/15 zo dňa 09.11.2016 rozdielna (napr. rozhodnutie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 23Co/498/2016 z 15.05.2017, podľa ktorého zmluva o spotrebiteľskom úvere musí obsahovať rozčlenenie splátky osobitne na splátku úveru, osobitne na splátku úroku a osobitne na splátku poplatkov, naproti tomu rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 16Co/219/2016 z 20.04.2017, sp. zn. 12Co/169/2017 zo dňa 21.06.2017, resp. odvolateľom citované rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 3Co/344/2015 z 30.11.2016, podľa ktorých zmluva o spotrebiteľskom úvere nemusí obsahovať takéto rozčlenenie jednotlivých splátok). Odvolací súd s poukazom na vyššie uvedené zistenia a právne úvahy, zároveň konštatujúc, že žalovaný nevzniesol žiadne námietky proti výpočtu výšky bezdôvodného obohatenia, rozsudok okresného súdu v napadnutých výrokoch (v poradí prvý a tretí) ako vecne správny potvrdil.

8. Odvolací súd sa rozsudku okresného súdu v nenapadnutej časti (v poradí druhý výrok) týmto svojím rozsudkom nedotkol, nakoľko proti tejto časti strany sporu odvolanie nepodali.

9. Odvolací súd podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP rozhodol tak, že žalobkyňa má voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%, nakoľko bola v tomto odvolacom konaní plne úspešná.

10. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 (za) : 0 (proti).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 C. s. p.)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. (§ 420 C. s. p.)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1, 2 C. s. p.)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 C. s. p.)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 C. s. p.)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. (§ 427 ods. 1 C. s. p.)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 C. s. p.)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 C. s. p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 C. s. p.)